

Sygn. akt VII U 1700/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Małgorzata Kowalska

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2015 roku w Lublinie

sprawy L. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania L. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 20 maja 2013 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala L. L. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VII U 1700/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2013 roku znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił L. L. przyznania prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu podano, że wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k. 34 akt emerytalnych).

Odwołanie od tej decyzji wniósł L. L. wskazując, iż w okresach od 7 kwietnia 1976 roku do 31 sierpnia 1989 roku oraz od 24 października 1989 roku do 9 sierpnia 1991 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy w (...) w L. oraz (...) S.A. (odwołanie - k. 2 – 3 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź - k. 5 – 6 a.s.).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe (protokoły: k. 14, 58, 82, 88 v., 144 v.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

L. L. urodzony (...) w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1-3 a.e.).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach ZUS organ decyzją z dnia 20 maja 2013 roku ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom wnioskodawcy w wymiarze 25 lat, 2 miesięcy i 29 dni tj. 24 lat, 11 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 3 miesięcy i 15 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu decyzji Zakład wskazał, iż nie uznał okresu pracy w szczególnych warunkach od 7 kwietnia 1976 roku do 26 grudnia 1988 roku oraz od 27 grudnia 1988 roku do 31 sierpnia 1989 roku na podstawie świadectwa pracy z dnia 26 czerwca 1998 roku wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) w L.. Organ rentowy wskazał, iż aby uznać okres pracy w warunkach szczególnych bądź szczególnym charakterze należy przedłożyć świadectwo pracy w szczególnych warunkach z powołaniem się na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz ze wskazaniem odpowiednich przepisów resortowych (decyzja – k. 34 a.e.).

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach ZUS, aktach osobowych oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy L. L. (protokół – k. 14 v. – 15, 36 v., 59 v. – 60 i 81 v. – 82 a.s.) oraz świadków B. P. (1) (protokół – k. 35 v. – 36 a.s.), T. G. (protokół – k. 36 a.s.), H. W. (protokół – k. 36 – 36 v. a.s.), J. A. (protokół – k. 80 v. a.s.) oraz A. S. (protokół – k. 81 – 81 v. a.s.).

L. L. w (...) Zakładzie (...) w L. pracował w okresie od 7 kwietnia 1976 roku do 31 sierpnia 1989 roku na stanowisku kierowcy (świadectwo pracy – k. 13 w a.o. – koperta – k. 44 a.s.).

Powyższy zakład pracy przekształcał się kilkakrotnie, a ostatecznie przekształcił się w Przedsiębiorstwo (...) (zeznania wnioskodawcy – k. 14 v. – 15 a.s.).

W powyższym zakładzie pracy skarżący zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze powyżej 3,5 tony. L. L. w latach 1976-1988 był wyłącznie kierowcą samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony marki S. i Z., którymi woził masy bitumiczne na drogi i materiały sypkie tj. piasek, pospółkę oraz kamień na budowę dróg. Ubezpieczony w okresach zimowych również jeździł w/w/ pojazdami do których miał doczepiony pług i piaskarkę. Wnioskodawca wówczas odśnieżał i posypywał drogi. Skarżący przez cały czas wykonywał ten sam zakres obowiązków (zeznania wnioskodawcy – k. 14 v. – 15 a.s., zeznania świadka T. G. – k. 36 a.s., zeznania świadka H. W.).

L. L. w okresie od 27 grudnia 1988 roku do 31 sierpnia 1989 roku byłem kierowcą samochodu marki T. (...), na której była zamontowana na stałe koparka jednonaczyniowa obsługiwana przez maszynistę. Skarżący nie był operatorem koparki oraz nie miał uprawnień do jej obsługi, był jedynie kierowcą samochodu, na którym była zamontowana koparka (zeznania wnioskodawcy – k. 14 v. – 15 a.s., zeznania świadka T. G. – k. 36 a.s.).

Do obowiązków wnioskodawcy nie należała naprawa samochodów. W sytuacji, w której samochód wymagał naprawy, skarżący zostawiał go w warsztacie mechanicznym i otrzymywał pojazd zastępczy przy pomocy którego wykonywał swoje obowiązki kierowcy (zeznania wnioskodawcy – k. 14 v. – 15 a.s.,

Następnie w okresie od 24 października 1989 roku do 9 sierpnia 1991 roku wnioskodawca pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. W tym czasie L. L. jeździł samochodem marki J. (...). Do obowiązków skarżącego należał przewóz materiałów budowlanych, cementu, wapna, cegły oraz belitu. Wnioskodawca pobierał materiały z fabryk a następnie dowoził je na określony plac budowy. L. L. powyższe materiały przewoził również w okresie zimowym (umowy o pracę k. 15 i 16 w a.o. – koperta – k. 44 a.s., świadectwo pracy k. 6 w a.o. – koperta – k. 44 a.s., zeznania wnioskodawcy – k. 14 v. – 15 a.s., zeznania świadka B. P. (2) – k. 35 – 36 a.s., zeznania świadka J. A. – k. 80 v. – 81 a.s.).

W powyższych okresach wnioskodawca nie przebywał na urloпах bezpłatnych, ani na dłuższych zwolnieniach lekarskich. Ponadto miał wypłacany dodatek za pracę w szczególnych warunkach (zeznania wnioskodawcy – k. 14 v. – 15 a.s.,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody uznając je za spójne, wzajemnie się uzupełniające a tym samym zasługujące na przymiot wiarygodności.

Przystępując do oceny dowodów osobowych Sąd dał wiarę zeznaniom świadków B. P. (1), T. G., H. W., J. A. oraz A. S.. Wskazani świadkowie są to osoby obce dla wnioskodawcy, które były zatrudnione razem z nim w tych samych zakładach pracy. Okresy zatrudnienia wnioskodawcy oraz świadków pokrywają się. Świadczyli mieli możliwość poczynienia niezbędnych spostrzeżeń w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Świadczyli dokładnie określili jakie wnioskodawca wykonywał czynności oraz omówili inne okoliczności dotyczące jego zatrudnienia.

Zeznania tych świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego, a z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla L. L., to uznać również należy, iż nie mieli żadnego interesu w korzystnym dla niego rozstrzygnięciu.

Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

Powyższa ocena dotyczy również zeznań samego wnioskodawcy, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. L. L. szczegółowo opisał wykonywane przez siebie czynności oraz organizację pracy w zakładzie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony również w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Strony nie kwestionowały tych dokumentów. Z tych względów Sąd obdarzył je wiarą.

Odnosząc się do świadectwa pracy w warunkach szczególnych z dnia 16 maja 2014 roku wystawionego przez (...) S.A., wobec zeznań wnioskodawcy oraz świadka J. A., Sąd nie dał wiary temu dokumentowi odnośnie wyłączenia wnioskodawcy okresu pracy w warunkach szczególnych od 1 grudnia 1989 roku do 30 kwietnia 1990 roku i zaliczył w/w okres to pracy w tychże warunkach. Ponadto ze świadectwa pracy z 28 sierpnia 1991 roku oraz zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 17 listopada 2006 roku znajdujących się w aktach emerytalnych nie wynika, iż skarżący w tymże okresie przebywał na zwolnieniu lekarskim lub został delegowany do wykonywania innych czynności w omawianym zakładzie pracy niż pracy kierowcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie L. L. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub

otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, póź. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury L. L. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
  - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25-letnim stażem pracy oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie kwestionowanych okresów zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych za wszystkie okresy zatrudnienia na potwierdzenie tej okoliczności.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości wnioskodawcy ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć bowiem na uwadze, że wystawienie w sposób nie odpowiadający wymogom formalnym świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia bądź wadliwości, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W konsekwencji ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS, aktach osobowych wnioskodawcy, złożonych dokumentach w toku postępowania, zeznaniach wnioskodawcy złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresach od 7 kwietnia 1976 roku do 26 grudnia 1988 roku, od 27 grudnia 1988 roku do 31 sierpnia 1989 roku oraz od 24 października 1989 roku do 9 sierpnia 1991 roku na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w w/w okresach opisane są w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 rozporządzenia z 1983 r. – „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”

Sąd nie uznał natomiast czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w Przedsiębiorstwie (...) w L. B. w okresie od 10 października 1974 roku do 26 maja 1975 roku na stanowisku kierowcy, jako czynności wykonywanych w warunkach szczególnych, gdyż w ocenie Sądu wnioskodawca powyższej okoliczności nie udowodnił w dostateczny sposób, a przede wszystkim nie złożył odpowiednich dokumentów na potwierdzenie tej okoliczności.

Odnośnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Sumując wyżej wskazane okresy jako okresy pracy w warunkach szczególnych przekraczają one ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach wynoszący 15 lat oraz łącznie wynoszą 15 lat, 2 miesiące i 12 dni.

Jak więc wynika z poczynionych ustaleń L. L. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył 60 lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...) roku, tj. od dnia złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.